

Budget 2014

Verksamhetsplan 2014-2016

Innehåll

1	Inledning.....	4
2	Majoriteten har ordet	5
3	Vision för Laxå kommun.....	6
	3.1 Erbjuda bra boendialternativ med goda kommunikationer och hållbar miljö	6
	3.2 Samverka med näringsliv, föreningsliv och kommuner	7
	3.3 Vara en organisation som kännetecknas av hög kompetens, serviceanda och kvalitet	8
	3.4 Aktivt verka för vår regions utveckling.....	9
	3.5 Ha en långsiktigt hållbar ekonomi.....	10
4	Mål och nyckeltal	11
5	Omvärldsanalys	16
	5.1 Samhällsekonomin.....	16
	5.2 Förutsättningar i Laxå kommun.....	16
6	Budgetförutsättningar	18
	6.3 Budgetgrund för Laxå kommun.....	20
	6.3.1 Skattesats	20
	6.3.2 Befolkning	20
	6.3.3 Kommunens intäkter	20
	6.3.4 Kommunens kostnader	21
	6.3.5 Årets resultat.....	21
	6.3.6 Investeringar	22
	6.3.7 Likvida medel.....	22
	6.3.8 Soliditet.....	23
7	Budget.....	24
	7.1 Resultatbudget för 2014 och plan 2015-2016.....	24
	7.2 Balansbudget 2014 och plan för 2015-2016.....	25
	7.3 Finansieringsbudget 2014 och plan 2015 - 2016	26
	7.3.1 Lån	27
	7.3.2 Borgensförbindelser	27
	7.4 Driftbudget 2014 och plan 2015-2016.....	28
	7.5 Investeringsbudget 2014 och plan 2015– 2016	29
8	Kommunens verksamheter	30
	8.1 Politisk verksamhet och kommunledning.....	30
	8.2 Kommunstyrelsen	30
	8.3 Sydnärkes miljönämnd	30
	8.4 Barn- och utbildningsnämnden.....	30
	8.5 Social- och omsorgsnämnden	32
	8.6 Bolagen	33
9	Kommunens kvalitet i korthet och nyckeltal.....	34
10	Arbetsgång budget och verksamhetsplan	35

Beslut i Kommunfullmäktige

- ❖ Skattesatsen för år 2014 fastställs till oförändrade 22,21 kronor per intjänad hundralapp.
- ❖ Förslag till Budget och verksamhetsplan 2014-2016 antas.
- ❖ Kommunfullmäktige beslutar, att kommunstyrelsen under år 2014, har rätt att omsätta lån, dvs låna upp belopp motsvarande belopp på de lån som förfaller till betalning under år 2014.
- ❖ Styrelsen och nämnderna ska senast i december 2013 upprätta Budget och verksamhetsplan för perioden. Dokumentet ska delges kommunfullmäktige. Budgeten till enheterna ska rymmas inom tilldelad ram och fördelas utifrån verksamhetens behov, vilket innebär att tidigare beslut om styrtalet, bemanning mm upphör. Det är sedan upp till cheferna såsom budgetansvariga att göra nödvändiga åtgärder för att vara i balans. Endast stora verksamhetsövergripande åtgärder ska behandlas i nämnd. Cheferna ska dock redovisa vidtagna åtgärder.
- ❖ Enheter som har behov av att använda vikarier ska budgetera för detta.
- ❖ Alla nämnder ska avsätta en planeringsreserv för att kunna möta eventuella oförutsedda behov.
- ❖ Investeringsmedel som ej riktas i denna budget och verksamhetsplan fördelas till nämnderna efter beslut av Kommunstyrelsen. Fördelning ska ske utifrån lagkrav och säkerhet.
- ❖ Lönepotten avsatt för budgetårets löneökningar fördelas utifrån faktisk löneökning och beslutas av Kommunstyrelsen.

1 Inledning

Budgeten som också inkluderar verksamhetsplanen är kommunens övergripande styrdokument. Det är genom den som kommunfullmäktige styr och samordnar den kommunala verksamheten. Kommunfullmäktige fastställer en vision på hur kommunen ska uppfattas och utvecklas. För att förtydliga visionen skapar kommunfullmäktige långsiktiga eftersträvansområden som omfattar alla nämnder. Till de långsiktiga eftersträvansområden finns nyckeltal och mål kopplade för respektive nämnd. Till varje mål ska respektive nämnds verksamhetsplan innehålla de aktiviteter som nämnden ska genomföra med syfte att uppnå respektive mål.

Utöver vision, mål och nyckeltal innehåller budgeten och verksamhetsplanen även de ekonomiska förutsättningarna för nämnderna och kommunen. Tillgängliga medel fördelas så att nämnderna ges likvärdiga förutsättningar att uppnå uppsatta mål inom målområdena och på sikt ge möjlighet att uppnå visionen. Budgeten som kommunfullmäktige fastställer fördelas inom nämnderna till respektive verksamhet. Nämnder och styrelse har rätt att fritt omdisponera sin budget inom den av fullmäktige beslutade nämndnivån så länge direktiv och måluppfyllelse följer planen.

Målen och ekonomin följs formellt upp i tertialrapport, delårsbokslut samt årsredovisning.

Löpande under året diskuteras och följs målen upp i kommunledningsgruppen och kommunstyrelsen. Vid varje nämndsammanträde ska det ekonomiska utfallet till och med senast avslutade månad följas upp och relateras till tilldelad budget. Vid två tillfällen, i samband med tertialrapport och delårsbokslut, ska nämnderna också upprätta prognoser för året som helhet. Vid eventuell negativ avvikelse ska åtgärder för att komma i balans tillsammans med konsekvensbeskrivningar redovisas. Dessa ska lämnas både skriftligen och muntligen av respektive verksamhetschef till kommunstyrelsen.

2 Majoriteten har ordet

Denna budget och verksamhetsplan är den 3:e sen 2011 då vi lade fast en plan på tre år, i stället för att arbeta med varje enskilt år, för att få ordning på ekonomin. 2014 är första året där vi skall göra ett rejält överskott. Vi har med denna budget lyckats hålla detta, vad det gäller att stärka ekonomin, men inte vad det gäller att reducera kostnader. Vi har tagit beslut, men genomförandet tar längre tid än vi beräknat.

Resultatet för 2012 var c:a 12 mnkr bättre än planerat och 2013 visar på ett bättre resultat än budget (om man inkluderar AFA-pengarna).

Vi anser att BUN behöver ha ett tillfälligt tillskott för att klara den försening av genomförandet av organisationsförändringen. Vi vill minska överskottet 2014 från 10 mnkr till 5 mnkr och öka BUNS driftbudget med 5 mnkr. Vi motiverar detta med att planen för att återställa ekonomin tål detta med tidigare års ”överskott”. Detta innebär inte att vi gör avkall på arbetet med att sänka våra kostnader i nivå med intäkterna.

Det ser bra ut för vår kommun och vi måste försöka glädjas åt det positiva som händer. Skattekraften ökar vilket ger oss högre intäkter. Befolkningsmängden har för första året på mycket länge visat en positiv siffra.

Vi har äntligen fått en etablering vid E20/ von boij, som förhoppningsvis drar med sig fler etableringar.

Vi har fått en cirkulationsplats vid E20 väg 205.

OBH Nordica expanderar i Finnerödja.

Setra i Hasselfors har gjort stora investeringar, som borgar för att de kommer att finnas kvar i Hasselfors.

Detta tillsammans gör att vi kan se positivt på framtiden.

Socialdemokraterna

Tommy Holmquist
kommunstyrelsens ordf.

Vänsterpartiet

Klasse Vilgren
Kommunstyrelsens vice ordf.

3 Vision för Laxå kommun

”Laxå ska vara ett attraktivt boendialternativ med goda kommunikationer och ha ett offensivt näringsliv, ett attraktivt föreningsliv och en professionell kommunal organisation i dynamisk samverkan till nytta för medborgarna.”

Visionen utgör grunden och är utgångspunkten för det fortsatta styrningsarbetet inom kommunen. Visionens innehåll kommer därmed att präglade kommunens verksamheter och inriktningar.

Visionen förverkligas i följande långsiktiga eftersträvansområden, som förankras i nämnderna genom de mål och nyckeltal respektive nämnd har. Varje långsiktigt eftersträvansområde beskrivs nedan utifrån nuläge och framtid, därefter följer mål och nyckeltal.

- Erbjuder bra boendialternativ med goda kommunikationer och hållbar miljö
- Samverka med näringsliv, föreningsliv och kommuner
- Vara en organisation som kännetecknas av hög kompetens, serviceanda och kvalitet
- Aktivt verka för vår regions utveckling
- Ha en långsiktigt hållbar ekonomi

3.1 Erbjuder bra boendialternativ med goda kommunikationer och hållbar miljö

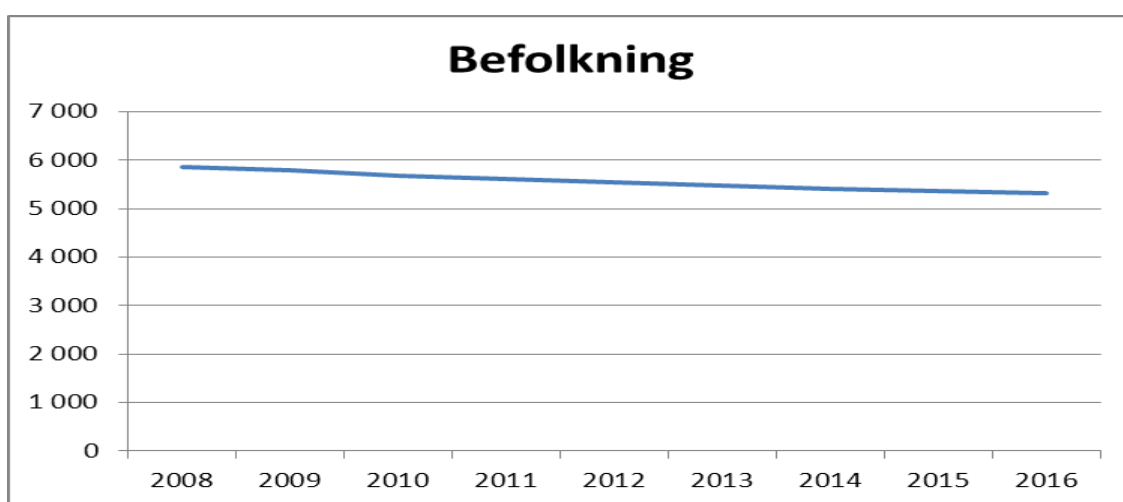
Nuläge och framtid

Laxå kommun har en miljöplan och är den första miljödiplomerade kommunen i landet. Vi har också lyckats bli miljödiplomerade av egen kraft. Vi har nu blivit miljödiplomerade för tredje året i rad, vilket innebär att utvärderingen för miljödiplomeringen framöver kommer att ske vart tredje år. Kommunen ska fortsätta vara ett föredöme genom arbete med att skapa förutsättningar för en framtida hållbar livsmiljö och detaljerade miljömål ska upprättas i miljönämnden.

Det upprustade och ombyggda resecentrumet stod klart för invigning i juni 2012. Upprustningen är ett led i att förbättra möjligheterna för resande både för arbetspendling och privat. För att möjliggöra boende även på kommunens mindre orter finns Laxåturen, vilken ger möjlighet att på dagtid åka till Laxå och ta del av ortens utbud av affärer, vårdcentral mm. För att ytterligare öka möjligheten att ta del av Örebro utbud på kvällar och nätter har nattaxi införts. Taxin går fredag- och lördagkvällar med två turer varje kväll. Kostar för passageraren är samma som en vanlig bussresa. Taxiturerna blir allt mer populära och om efterfrågan ökar ytterligare kan det bli aktuellt att kommunen verkar för att landstinget sätter in en busstur. Kommunen ska också verka för att få ytterligare avgångar på bussar och tåg och för att få del av beslutat bidrag för infrastruktur i samband med byggnation av Citybanan.

En av kommunens största utmaningar är befolkningsminskningen. Ett fungerande näringsliv med fler arbetstillfällen och goda kommunikationer för arbetspendling är två områden som är av vikt för att vända befolkningstrenden. Som ett led i att öka befolkningen pågår ett Hollandsprojekt, för att locka fler holländare till kommunen. Denna satsning har gett gott resultat, drygt ett 20-tal nya invånare har projektet resulterat i. Kommunen har också tecknat en överenskommelse med Länsstyrelsen om att bli anvisningskommun för flyktingar som har erhållit uppehållstillstånd. En utökning sker också av antalet ensamkommande flyktingbarn i och med att en upphandling skett gällande entreprenad av 15 nya platser. När barnen får uppehållstillstånd kan det leda till att även anhöriga kommer till Sverige och Laxå, vilket också ger en positiv effekt på invånarantalet.

Prognosen som Statisticon gjort för de kommande 10 åren visar att befolkningsminskningen kommer att stagnera något.

Positivt är att befolkningen fram till vecka 38 2013 har ökat med 32 invånare! Vi hoppas och tror att vårt arbete för att öka kommunens attraktionskraft ska ge fortsatt bra resultat och att den positiva utvecklingen fortsätter.

Bostad är också en viktig faktor och inom Laxå kommun finns ett varierat utbud av lägenheter, radhus och villor. Lägenheterna håller delvis en låg standard och behöver göras mer attraktiva. Det är viktigt att stimulera och ge möjlighet till nybyggnation. Som ett led i detta ses översiktsplaner och detaljplaner över. Det är viktigt att bostäderna som byggs är konkurrenskraftiga gentemot omvärlden avseende variation, standard och hyressättning.

Enligt prognosen ökar antalet invånare över 70 år. För att skapa bättre förutsättningar för att erbjuda äldre ett varierat boende ska fler servicelägenheter tillskapas och de ska också ge möjlighet för parboende.

3.2 Samverka med näringsliv, föreningsliv och kommuner

Nuläge och framtid

Näringslivet är viktigt för kommunen och en utveckling av näringslivet är en förutsättning för att kommunen ska kunna växa. Oerhört glädjande är att Laxå kommun nu ligger på femte plats i SKLs undersökning öppna jämförelser avseende måttet företagsklimatet i

kommunen. Ett viktigt och värdefullt bevis på det arbetet kommunen utför. Näringslivsarbetet i kommunen sker i nära samverkan med företagen och kontinuitet i företagsbesök, nätverksträffar som frukost- och lunchmöten är viktigt.

Den kraft och initiativrikedom som finns inom näringslivet och föreningarna är avgörande för hur vi ska nå framgång i det gemensamma utvecklingsarbetet. Som ett led i viljan att utveckla näringslivet, har Laxå kommun tillsammans med lokala företagare bildat ett bolag som uppför en byggnad för uthyrning till Dollarstore. Förhoppningen är att ytterligare etableringar tillkommer i området.

Föreningslivet är viktigt för utvecklingen och fritidsverksamheten kännetecknas av en hög samverkningsgrad med kommunens föreningsliv och enligt upprättad plan så ska detta arbete prioriteras ytterligare.

Laxå kommun samarbetar med kringliggande kommuner i många frågor. Exempel på det är den gemensamma miljönämnden med Askersunds och Lekebergs kommuner, liksom byggnämnden som är gemensam med samma kommuner. Vi samarbetar även om gymnasie- och vuxenutbildningen, räddningstjänsten, lönehantering mm. För att minska sårbarheten och öka kvaliteten utan att öka kostnaden så är det viktigt att fortsätta att utveckla samarbetet med kringliggande kommuner och andra förbund. Ett stort utvecklingsområde är It-hanteringen. En avsiktsförklaring har precis tecknats med Lekebergs, Askersunds och Hallsbergs kommuner om en gemensam It-nämnd för att på ett bättre sätt kunna möta framtidens ökande krav på It. Planen är att It-nämnden ska vara på plats under våren 2014.

3.3 Vara en organisation som kännetecknas av hög kompetens, serviceanda och kvalitet

Nuläge och framtid

Medarbetare i Laxå kommun är representanter för arbetsgivaren gentemot kommunens invånare och andra som nyttjar kommunens tjänster. Vårt gemensamma uppdrag är att arbeta i samverkan internt och externt till nytta för medborgarna.

Laxå kommun är en professionell kommunal organisation där kompetensen och serviceandan är hög. Vi uppnår detta genom att kommunens medarbetare är väl lämpade för yrket, är utbildade och kompetenta i sina yrkesroller och känner ett stort engagemang och ansvar för sitt arbete. De är också väl insatta i kommunens mål och uppdrag samt känner väl till de regelverk som styr verksamheterna. Alla arbetar tillsammans för ett gott och öppet arbetsklimat och tar ett aktivt ansvar för att nå uppsatta mål samt för att utveckla verksamheten. Som medarbetare i Laxå kommun är man en av hörnstenarna i kommunens utvecklingsarbete och där engagerade, kunniga, reflekterande och verksamhetsnära ledare också är en av framgångsfaktorerna.

Kommunen ska också ha en organisation som kännetecknas av service och kvalitet. För att ge möjligheter för boende i kommunen ska förskoleverksamhet erbjudas på flera orter, där behovet av barnomsorg är störst. Skolverksamhet ska, där så är kvalitetsmässigt och ekonomiskt möjligt, erbjudas där föräldrarna har önskemål om att verksamheten bedrivs. Skolbarnomsorgen ska i så stor utsträckning som möjligt erbjudas där behovet är störst.

Finns ingen skolverksamhet så ska skolbarnomsorgen bedrivas i samverkan med förskoleverksamheten.

Laxå kommun ska ge förutsättningar för ett kulturellt utbud och en aktiv fritid. Detta kan ges genom att kommunen bedriver egen verksamhet eller genom att ge bidrag till föreningar som bedriver denna typ av verksamhet. Kommunens strävan ska vara att verksamhet ska bedrivas på flera av kommunens orter där så är möjligt. Gymnasieutbildning sker på Alléskolan, vilken drivs av Sydnärkes utbildningsförbund, vilket ägs gemensamt av kommunerna Laxå, Askersund och Hallsberg. Utbildningsförbundet har en hög ambitionsnivå och Alléskolan är idag den enda gymnasieskola som erbjuder alla 16 gymnasieprogram. Alléskolan är en attraktiv skola även för ungdomar från andra kommuner och den ökande efterfrågan från andra kommuner möter den minskning i antalet ungdomar i ägarkommunerna. Detta gör att skolan fortsatt kan ha en hög servicenivå och god kvalitet. Även en större delen av vuxenutbildningen sker idag vid Alléskolan, men viss del finns i respektive ägarkommun och i Laxå kommer den från hösten 2013 att bedrivas i Laxå bibliotek. Biblioteket förstärker då sin ställning som servicecentrum där även energirådgivare och konsumentvägledare finns på plats vid vissa tidpunkter i veckan.

Äldreomsorg i form av särskilda boenden bedrivs idag på tre orter. Hemvård bedrivs över hela kommunen utifrån vart personer med behov av vård bor. Utvecklingen är att fler äldre vill bo kvar i sitt hem eller flytta till serviceboenden. Idag finns en kö till serviceboenden och det är därför viktigt att se över om antalet kan utökas. Inom Laxå är det optimalt om detta kan ske i närhet till nuvarande servicehuset Björkhagen. I ytterområden kan detta ske genom en förändring av särskilt boende till servicehus. För ökad service är det också viktigt att kommunen kan erbjuda parboende. I och med att fler väljer att bo hemma eller i serviceboenden kan ett ökat behov av korttidsplatser skönjas. För att skapa en trygghet bör antalet korttidsplatser ses över och vid behov utökas.

Alla personer som vårdas i särskilda boenden ska från årsskiftet vara biståndsbedömda, vilket också underlättar för kommunen att ge varje person den omvårdnad som just den är i behov av. För att samla kompetensen är det också viktigt att utreda om kommunen ska erbjuda demensboende samlat på ett ställe.

Generellt bör alla processer inom kommunens verksamheter ses över. Genom att ha samma planering och utföra processerna likvärdigt kan kommunen få en effektivare organisation med ekonomiska och kvalitetsmässiga vinster som följd. Det underlättar samarbete mellan enheter och ger större möjlighet att flytta personal mellan enheterna beroende på aktuellt behov.

3.4 Aktivt verka för vår regions utveckling

Nuläge och framtid

Laxå kommun ska ta sin del av ansvaret för den regionala utvecklingsstrategin.

Kommunen ska betraktas som en betydelsefull samarbetspartner i många avseenden i ett regionalt perspektiv och därför är kommunens fortsatta deltagande i det regionala arbetet av högsta vikt. Dokumentation ska göras av det kommunala utvecklingsarbete som görs för att leva upp till målområdena i den regionala utvecklingsstrategin.

Bildandet av BRO (Business Region Örebro) är ett exempel på länsövergripande arbete där Laxå kommun deltar och har påverkansmöjlighet. Idén med organisationsförslaget är att

främja utvecklingen i varje kommun genom regionalt samarbete i stället för konkurrens när det gäller företagsetableringar.

Stort fokus kommer att sättas på marknadsföring och attitydfrågor under planperioden. Den projektplan som tagits fram anger på ett tydligt sätt vår ambition och ett arbete är redan påbörjat inom en mängd olika delområden, varav informationshantering av olika slag är en huvudfråga.

3.5 Ha en långsiktigt hållbar ekonomi

Nuläge och framtid

Budgeten och verksamhetsplanen är kommunens viktigaste styrinstrument tillsammans med de lagar som styr respektive verksamhet. Genom budgeten och verksamhetsplanen kan Laxå kommun säkerställa en hållbar ekonomi och skapa ett framtida ekonomiskt handlingsutrymme för kommande generationer. Ett långsiktigt ekonomiskt tänkande ger förutsättningar för god ekonomisk hushållning.

God ekonomisk hushållning syftar inte i första hand till att få en avkastning utan för att få en rätt och väl utförd verksamhet. Det är också viktigt att vi betalar för den verksamhet vi förbrukar och inte skjuter betalningsansvaret på framtiden. För att uppnå detta krävs att ekonomin sätter gränsen för verksamheternas omfattning. Då Laxå kommun idag har ett negativt eget kapital, inga avsättningar för kommande utbetalningar av pensioner intjänade innan 1998 och en hög lånenivå inom koncernen, så är det viktigt att vi omgående återställer balansen för att inte utarma kommunens möjlighet att ge invånarna service i framtiden.

Det är därför av största vikt att nämndernas verksamhet ryms i de budgeterade ekonomiska ramarna. Inför varje nytt verksamhetsår ska respektive nämnd fatta beslut om den egna verksamhetens budget och verksamhetsplan utifrån den av Kommunfullmäktige beslutade budget och verksamhetsplanen. Budgeten ska fördelas till respektive enhetschef och rymmas inom tilldelad budgetram. Förslag på fördelning till enheterna utifrån nämndens tilldelade budgetram sker av ekonomerna utifrån riktlinjerna för fördelning i denna budgethandling, dvs utifrån standardkostnad inom kärnverksamheterna.

Utgångspunkten blir att fördela tillgängliga medel utifrån enheternas behov och tidigare fördelning enligt nyckeltal och annan bemanning upphävs, då dessa inte ryms inom nämndernas beslutade ramar. Eventuella nya bemanningstal, omflytt och prioriteringar sker därefter i samråd mellan respektive nämnd och chefer, men måste även fortsättningsvis vara inom den av kommunfullmäktige tilldelade ramen.

Utifrån den av kommunstyrelsen beslutade strama budgetstyrningen måste åtgärdsplaner upprättas och rapporteras av respektive enhetschef till respektive nämnd och av respektive verksamhetschef till Kommunstyrelsen om negativ avvikelse redovisas vid månadsuppföljningarna. Åtgärderna ska inte beslutas av nämnderna utan enbart ses som en information om vad som genomförs för att komma i ram. Undantaget är dock förslag om verksamhetsövergripande- eller organisationsförändringar utanför respektive enhet.

Intern kontroll ska ske enligt upprättad rutin. Varje nämnd ska upprätta en plan för intern kontroll och en detaljerad uppföljning ska ske till respektive nämnd. En övergripande uppföljning av hur arbetet med den interna kontrollen fortlöper sker i tertialrapporten och delårsbokslutet och resultatet av genomförd internkontroll presenteras i årsredovisningen.

4 Mål och nyckeltal

Visionen är Laxå kommuns riktmärke för framtiden. Kopplat till visionen finns de långsiktiga eftersträvansområden. För att förankra visionen och de långsiktiga eftersträvansområden i nämndernas verksamheter har ett antal mål och nyckeltal, utifrån nämndernas verkansområde, tagits fram. Dessa nyckeltal ska genom de nedan beskrivna delområden styra nämndernas arbete mot visionen och de långsiktiga eftersträvansområden.

Varje nämnd har mål och nyckeltal för fyra delområden, två av dessa områden är verksamhetsorienterade och två resursorienterade. Alla delområden är en vidare nedbrytning av de långsiktiga eftersträvansområden. Nedan följer beskrivning av delområden.

Verksamhetsorienterade nyckeltal:

- **Resultatnyckeltal** - mäter det nämndens verksamhet ska prestera i form av service eller tjänst till elever, brukare eller övriga medborgare. Resultatnyckeltal grundas i två av de långsiktiga eftersträvansområden, ”bra boendialternativ” och att ”vara en organisation som kännetecknas av hög kompetens, serviceanda och kvalitet”. För kommunstyrelsens del även i, ”samverkan med näringsliv, föreningsliv och kommuner”.
- **Processnyckeltal** - mäter genomförandet av denna service eller tjänst, genom medinflytande, planering, aktualisering av insatser, etc. Processnyckeltal grundas i två av de långsiktiga eftersträvansområden, ”bra boendialternativ” och att ”vara en organisation som kännetecknas av hög kompetens, serviceanda och kvalitet”. För kommunstyrelsens område även i ”samverka med näringsliv, föreningsliv och kommuner” och ”aktivt verka för få regions utveckling”.

Resursorienterade nyckeltal:

- **Medarbetarnyckeltal** mäter medarbetarresurser genom sjukfrånvaro, personalindex och ledarskapsindex. Medarbetarnyckeltal grundas i två av de långsiktiga eftersträvansområden, ”ha en långsiktigt hållbar ekonomi” och ”att vara en organisation som kännetecknas av hög kompetens, serviceanda och kvalitet”.
- **Ekonominyckeltal** mäter långsiktiga hållbarheten dels i direkta ekonomiska avvikelser och dels i mjuka variabler som på sikt påverkar kostnadsstrukturen. Ekonominyckeltal grundas i ett av de långsiktiga eftersträvansområden ”ha en långsiktigt hållbar ekonomi”. Ekonominyckeltalen visar också om kommunen har en god ekonomisk hushållning.

De flesta av målen är hämtade ur Kommunens kvalitét i korthet (KKIK) för att skapa god möjlighet till jämförelse och analys gentemot andra kommuner med liknande struktur. KKIK kommuniceras till medborgarna via webbsidan. I och med att nyckeltalen är hämtade ur KKIK skapas fler kontaktytor för att kommunicera kommunens arbete till kommuninvånarna.

Måtten och målen ska följas upp i tertialrapport, delårsbokslut och årsredovisning. Graden av måluppfyllelsen anges med hjälp av en färgpalett. Grönt innebär att målet är uppnått, gult att målet endast delvis är uppnått, eller att man jobbar aktivt mot målet, men ännu inte lyckats ända fram, rött att målet inte alls är uppnått.

Olika nyckeltal publiceras vid olika tillfällen på året vilket innebär att alla nyckeltal inte kommer finnas tillgängliga vid tertialrapport och delårsrapport. Förvaltningarna ska i de fall beskriva det arbete som genomförts till och med aktuell rapport och hur detta förväntas inverka på nyckeltalet. Vid bokslut och årsredovisning finns alla nyckeltal tillgängliga och då ska förvaltningarna skriva kommentarer och förklaringar till hur man arbetat, samt ange vilka aktiviteter som är genomförda för att målen ska uppnås. Om målet inte uppnåtts ska en analys ske om varför det inte uppnåtts.

Mål och nyckeltal för Kommunstyrelsen

Verksamhetsrelaterade:

Resultat (attraktiv kommun)
nyckeltal : Antal nystartade företag per 1000 inv <i>mått : Lika eller bättre än genomsnittet för jämförbara kommuner</i>
Befolkningsökning mot föregående år <i>Nettoflytt och födelsetal ska vara positivt</i>
Antal bygglov <i>Lika många eller fler än föregående år</i>

Process (medborgare i centrum)
Hur god är kommunens information till medborgarna, webbindex. <i>Lika eller bättre än genomsnittet för jämförbara kommuner</i>
Aktiv verkan för regionens utveckling <i>Regionförbundets mål ska ha ett bättre resultat än föregående år</i>

Resursrelaterade:

Medarbetare (attraktiv arbetsgivare)
Sjukfrånvaro <i>Både den korta och långa sjukfrånvaron ska minska mot föregående år</i>
Ledarskapsindex, Hållbart medarbetarengagemang, HME
Medarbetarindex, Hållbart medarbetarengagemang, HME <i>Lika eller bättre än genomsnittet för jämförbara kommuner</i>

Ekonomi (långsiktigt goda förutsättningar)
Företagsklimatet i Laxå <i>Lika eller bättre än genomsnittet för jämförbara kommuner</i>
Forsatt samarbete med övriga kommuner <i>Fler gemensamma samverkansområden än föregående år</i>
Overhead kostnad exkl Brand och SUF i förhållande till helhet <i>Andel av totalkostnaden ska inte öka mot föregående år</i>
Kommunens soliditet <i>Soliditeten ska vara bättre än föregående år</i>

Mål och nyckeltal för Barn och utbildningsnämnden

Verksamhetsrelaterade

Resultat

(God utbildning)

nyckeltal : Vilket resultat når elever i åk 3 på nationella proven

mått : Resultaten ska vara stabila och öka över tid och årskurser.

Vilket resultat når elever i åk 6 på nationella proven

Resultaten ska vara stabila och öka över tid och årskurser.

Andel elever i åk 9 som uppnått målen i alla ämnen

Resultaten ska vara stabila och öka över tid och årskurser.

Andel elever i åk 7-9 med olovlig frånvaro

Inga elever ska ha olovlig frånvaro

Andel elever i åk 7-9 som känner sig mobbade eller trakasserade

Alla elever ska känna sig trygga i skolan.

Process

(Eleven i centrum)

**Hur stor andel av de som erbjudits plats inom förskolan har fått det på önskat
placeringsdatum**

Plats ska erbjudas på önskat datum om ansökan inkommit 2 mån innan.

Andel elever i åk 7-9 som uppger att de kan vara med och bestämma hur de ska arbeta

Elevenflytandet ska ha en tätposition i länet.

Elever syn på skolan och undervisningen i åk 8

Elevens syn ska behålla sin tätposition i landet.

Utfall av åtgärdsprogram

Alla insatser som beslutas i åtgärdsprogram ska genomföras.

Resursrelaterade:

Medarbetare

(attraktiv arbetsgivare)

Sjukfrånvaro

Både den korta och långa sjukfrånvaron ska minska mot föregående år

Ledarskapsindex, Hållbart medarbetarengagemang, HME

Medarbetarindex, Hållbart medarbetarengagemang, HME

Lika eller bättre än genomsnittet för jämförbara kommuner

Ekonomi

(långsiktigt goda förutsättningar)

Nettokostnadsavvikelse från standardkostnad

Nettokostnad per elev i grundskolan

Nettokostnad per barn i förskolan

Lokalkostnad per elev i grundskolan

Lokalkostnad per barn i förskolan

Samtliga nettokostnader ska vara inom riktvärdet för jämförbara kommuner

Andel årsarbetare med pedagogisk högskoleexamen

Samtliga årsarbetare med pedagogiskt ansvar ska ha högskoleexamen

Mål och nyckeltal för Social och omsorgsnämnden

Verksamhetsrelaterade :

Resultat

(tryggt och säkert åldrande)

nyckeltal : **Brukar och anhörighetsindex, NKI för särskilt boende**

mått : *Alla brukare ska vara nöjda*

Brukar och anhörighetsindex, NKI för hemtjänst

Alla brukare ska vara nöjda

Antal fallskador som leder till slutenvård per 1000 äldre

Lika eller bättre än genomsnittet för jämförbara kommuner

Process

(individen i centrum)

Andel beviljade ärenden, med aktuell genomförandeplan, där brukaren varit delaktiv i att utforma denna

Lika eller bättre än genomsnittet för jämförbara kommuner

Andel personer som fick personligt besök genom uppsökande verksamhet, frivilligverksamhet

Lika eller bättre än genomsnittet för jämförbara kommuner

Utförd tid i relation till beviljad tid, hemtjänst

Lika eller bättre än genomsnittet för jämförbara kommuner

Genomsnittlig väntetid från ansökan till erbjuden plats på särskilt boende

Lika eller bättre än genomsnittet för jämförbara kommuner

Resursrelaterade:

Medarbetare

(attraktiv arbetsgivare)

Sjukfrånvaro

Både den korta och långa sjukfrånvaron ska minska mot föregående år

Ledarskapsindex, Hållbart medarbetarengagemang, HME

Medarbetarindex, Hållbart medarbetarengagemang, HME

Lika eller bättre än genomsnittet för jämförbara kommuner

Ekonomi

(långsiktigt goda förutsättningar)

Andel personer i särskilt boende

Lika eller bättre än genomsnittet för jämförbara kommuner

Andel personer med hemtjänst/hemsjukvård

Lika eller bättre än genomsnittet för jämförbara kommuner

Nettokostnadsavvikelse från standardkostnad

Lika eller bättre än genomsnittet för jämförbara kommuner

Kostnad per brukare inom särskilt boende

Lika eller bättre än genomsnittet för jämförbara kommuner

Kostnad per brukare i ordinet boende med hemtjänst och/eller kommunal hemsjukvård

Lika eller bättre än genomsnittet för jämförbara kommuner

5 Omvärldsanalys

5.1 Samhällsekonomin

Laxå kommun påverkas i stor utsträckning av övriga världen. En dålig världsekonomi kan påverka efterfrågan på de produkter och tjänster som svenska företag exporterar och utför. Även den inhemska efterfrågan på produkter och tjänster påverkar kommunernas ekonomi, både i form av skatteintäkter, men även i form av utbildningsinsatser och försörjningsstöd. Sveriges Sveriges kommuner och landsting (SKL) gör några gånger per år bedömningar över den samhällsekonomiska utvecklingen för de närmaste åren och de gör också prognoser över kommunernas skatteintäkter och intäkter via utjämningsystemet baserat på de samhällsekonomiska bedömningarna.

Regering och riksbank gör också antagande om hur tillväxten kommer att se ut i Sverige de kommande åren. Riksbanken beslutade nyligen att inte höja styrräntan och sänkte dessutom räntebanan för de kommande åren. Som ett led i den oro som finns i världen, och närmast i Europa, är Sveriges tillväxt svag. Det finns indikationer på att tillväxten kommer att ta fart, men detta har ännu inte visat sig i inflationssiffrorna. Mycket tyder däremot på att ökningen av arbetslösa kommer att fortsätta även en bit in på 2014. Till grund för beräkning av skatteintäkterna de kommande åren ligger följande antaganden:

	2012	2013	2014	2015	2016	2017
BNP	1,1	1,1	2,4	3,5	3,7	2,7
Öppen arbetslöshet	8,0	8,1	7,9	7,4	6,7	6,5
Prisindex arbetskraft	2,4	2,5	2,5	2,8	3,4	3,8
Prisindex övr förbrukn	2,0	1,5	1,7	2,1	2,5	2,7
Konsumentpris KPIX	1,1	0,6	1,0	1,4	1,7	1,7
Realt skatteunderlag	2,0	1,5	0,9	2,1	2,2	1,5

Återhämtningen i ekonomin går något långsammare än bedömningen för ett år sedan. Arbetslösheten ligger även den på en högre nivå än tidigare prognoser och det är inte förrän 2015 som man förutspår att ekonomin blir mer stabil.

5.2 Förutsättningar i Laxå kommun

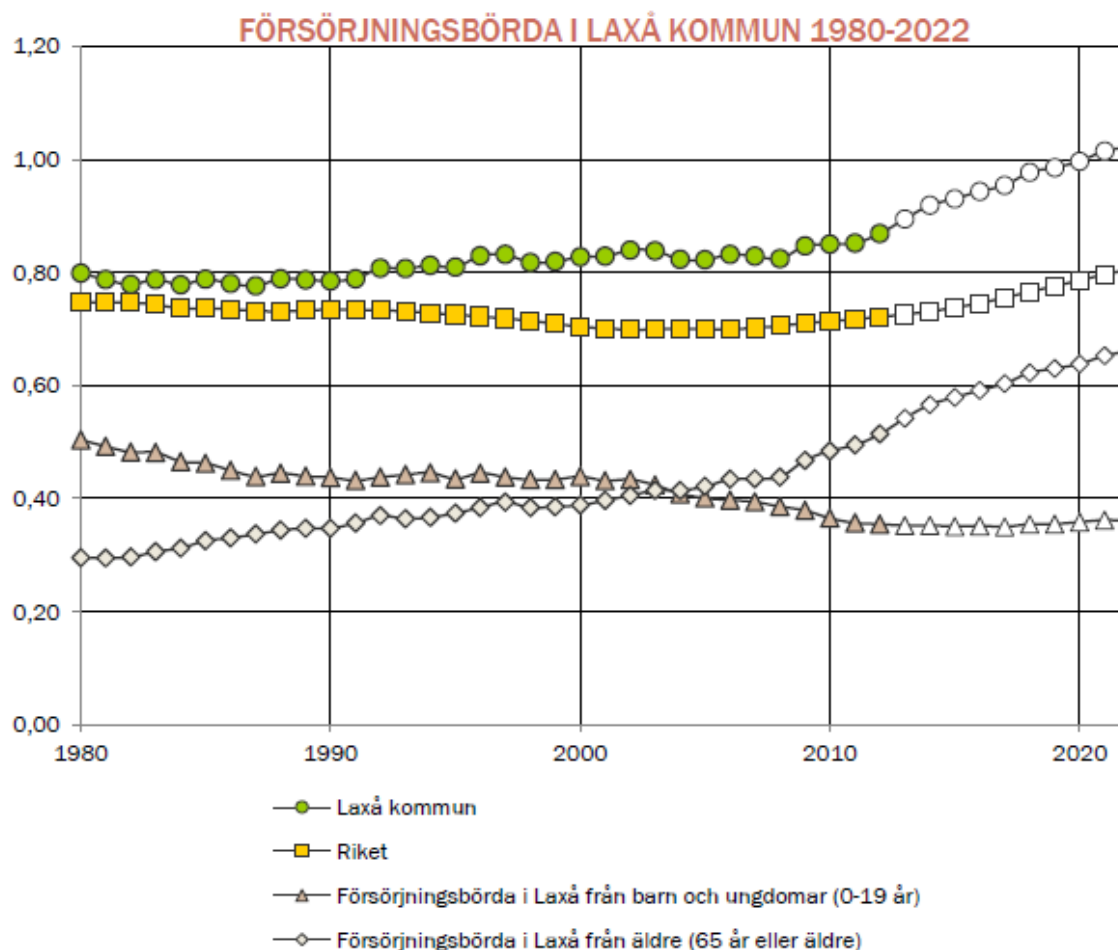
Laxå ligger strategiskt placerat med bra pendlingsmöjligheter både med tåg och med bil. Kommunen har flera samhällen, där Laxå tätort är den största. I förhållande till folkmängden är kommunen till ytan relativt stor. Det finns ett flertal fina sjöar och en del av Tivedens skogar återfinns inom kommungränsen och detta för med sig ett betydande antal turister, framförallt under sommarmånaderna.

Trots goda kommunikationer har kommunen svårigheter att locka till sig invånare och då framförallt de unga vuxna. Detta är inte något unikt för Laxå, utan samhällets utveckling går mot att fler bor i större städer och färre i mindre glesbygdsorter.

Kommunen har historiskt haft en viktig arbetsgivare i Esab, men under årens lopp har antalet anställda minskats radikalt. Laxå kommun jobbar därför aktivt med att få till nyetableringar och den senaste är att Dollarstore kommer att etablera sig i Laxå. Det är viktigt att fortsätta det påbörjade arbetet med att skapa nya etableringar för ett mer differentierat näringsliv. En fortsatt samverkan med Regionförbundet med flera intressenter är också viktigt för Laxås fortsatta framtid.

Under många år har kommunen anpassat sig till en minskande befolkning och därmed skatteintäkter som inte stigit i samma takt som löneökningar och generella prisökningar. Under 2013 har det dock skett ett trendbrott, då befolkningen tom v 38 ökat med 32 personer, en trend som vi hoppas fortsätter även framöver.

En stor utmaning är att säkerställa kvalitet och servicenivå i förhållande till de ekonomiska förutsättningarna. Ett arbete som är påbörjat, men långt ifrån färdigställt. Laxå kommuns demografi speglas i måttet försörjningsbörda. Försörjningsbördan beskriver kvoten mellan antalet invånare i icke yrkesverksam ålder (0-19 år och 65 år eller äldre) och antalet i yrkesverksam ålder (20-64). Utvecklingen i hela landet är att färre ska försörja fler och denna utveckling är ännu tydligare i Laxå.

6 Budgetförutsättningar

6.1 Avstämning mot balanskravet

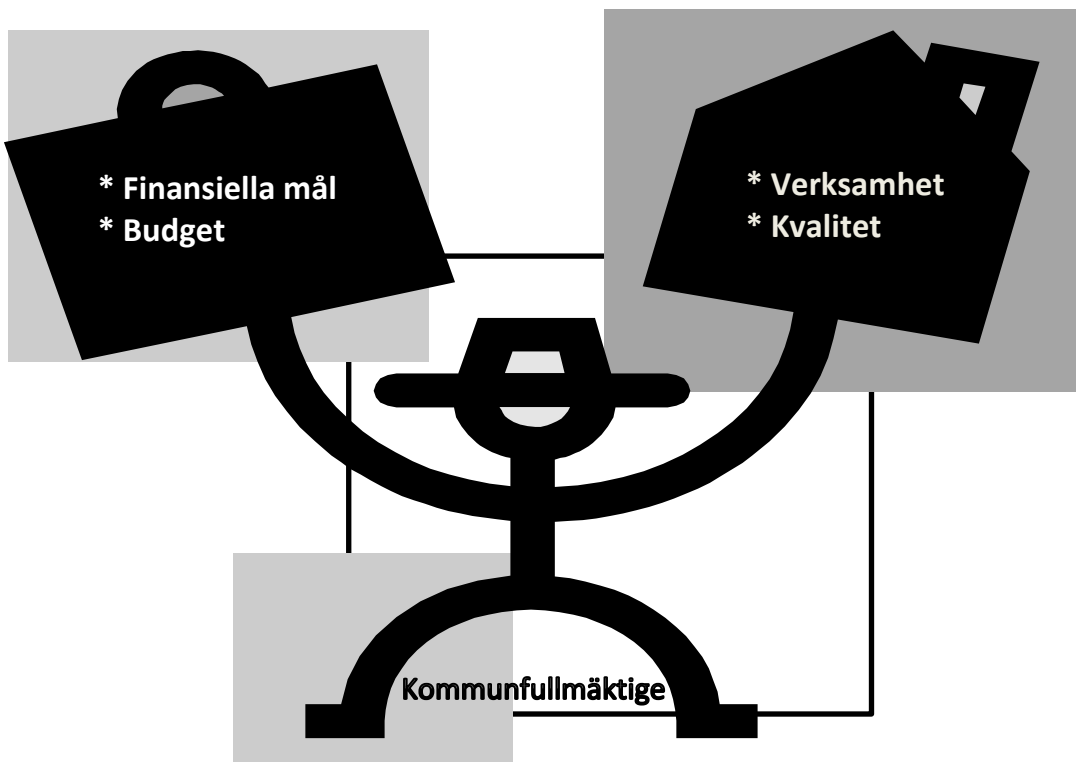
I kommunallagen finns inskrivet en bestämmelse om att kommuner ska ha en god ekonomisk hushållning i sin verksamhet, vilket definieras som balans mellan resultaträkningens intäkter och kostnader. Eventuella underskott ska regleras inom tre år efter att de uppkommit. En kommun kan under vissa förutsättningar besluta om synnerliga skäl för att inte reglera hela eller delar av ett underskott. Möjligheten att underbalansera budgeten ska användas med restriktivitet och normalt sett endast något enstaka år.

Kommunens återstående oreglerade underskott mot balanskravet för åren 2000 – 2010 uppgår till 3 975 tkr, vilket redan ska ha varit återställt. Resultat 2011 att återställa uppgår till 8 781 tkr och ska vara återställt senast 2014 och för 2012 är beloppet 1 355 tkr, vilket ska vara återställt senast 2015. Sammanlagt att återställa är 14 111 tkr.

Enligt kommunallagen 8 kap § 5a ska kommunen anta en konkret åtgärdsplan där det framgår hur återställandet av de negativa resultaten ska ske. I budget och verksamhetsplan 2013-2015 ges förutsättningar att senast 2015 återställa tidigare års underskott. Kommunfullmäktige har under 2012 och 2013 behandlat åtgärdsplaner för alla nämnder, men de beslutade åtgärderna är inte tillräckliga för att följa den beslutade budgeten och därmed inte heller tillräckliga för att återställa tidigare års underskott. Fortsatta diskussioner förs inom nämnderna.

6.2 Övergripande finansiella mål

För att uppnå en god ekonomisk hushållning är det viktigt att det finns en medveten balans mellan tillgängliga finansiella resurser och verksamhetsvolymen, dvs vilken verksamhet vi ska erbjuda och producera och vilken kvalitet verksamheten ska ha. De tillgängliga finansiella resurserna tillsammans med de finansiella målen ligger till grund för den totala budgetramen. Den aktuella budgetramen ska sedan ligga till grund för den verksamhet som ska bedrivas och den kvalitet som verksamheten ska ha, vilket kan utläsas både i den övergripande eftersträvansområden och de nämndspecifika målen. Detta kan beskrivas med hjälp av följande bild.

För att säkerställa en god ekonomisk hushållning och betala för den verksamhet vi förbrukar och inte skjuta betalningsansvaret på kommande generationer är det viktigt att sätta upp finansiella mål på kort och på lång sikt.

1. Förändringen av eget kapital ska vara positiv.

Förändringen av eget kapital visar årets resultat.

I företagsekonomiska termer uttrycks förändringen av eget kapital som vinst eller förlust. Det långsiktiga målet är att resultatet, dvs överskottet, per år ska vara lägst 2 % av skatter och generella statsbidrag, vilket motsvarar knappt 6 mnkr. På grund av tidigare års förluster och ett negativt eget kapital måste förändringen av det egna kapitalet kommande år vara större än det långsiktiga målet. Målet är därför att få ett positivt resultat med 5 mnkr för 2014 och med 10 mnkr per år de följande två åren. Beloppen är exklusive extraordinära poster. Detta innebär att resultatet för respektive år uppgår till mellan 1,74 % och 3,47 %.

2. Soliditeten ska förbättras.

Soliditeten visar hur stor del av kommunens tillgångar som finansierats med egna medel, eget kapital. Summa eget kapital ställs i relation till kommunens totala tillgångar.

Soliditetsutvecklingen är beroende av årets resultat (förändring av eget kapital).

Det långsiktiga målet är en soliditet som är lägst 10 %. 2011 års resultat resulterade i att soliditeten blev negativ, vilket innebär att skulderna är större än tillgångarna. 2012 försämrades soliditeten ytterligare, dels genom ett fortsatt negativt resultat och dels genom att avsättning gjordes för sluttäckning av deponin och för medfinansieringen av utveckling av kollektivtrafiken utifrån avtalet om Citybanan 2009.

En negativ soliditet innebär att om kommunen skulle sälja av alla tillgångar så skulle kommunen ändå ha skulder kvar. Räknas pensionsåtaganden uppkomna före 1998 in så är läget ännu värre, då detta åtagande uppgår till nästan 195 mnkr. Det är därför viktigt att skapa bra ekonomiska resultat framöver för att förbättra soliditeten och målet är att soliditeten 2017 ska uppgå till 10 %.

6.3 Budgetgrund för Laxå kommun

6.3.1 Skattesats

Kommunens skattesats uppgår till 22,21 kronor per beskattningsbar hundralapp. Detta är samma skattesats som 2013, men en minskning av skatten med 0,34 öre i förhållande till 2011, då en skatteväxling skedde med landstinget med anledning av nytt huvudmannskap för länstrafiken.

6.3.2 Befolkning

Den demografiska prognosen för Laxå visar på en minskad befolkning med 239 invånare från utgången av 2012 fram till 2016. Befolkningen 1 november året innan budgetåret ligger till grund för skatteberäkningen, det vill säga befolkningen 1 november 2013 är grunden för skatteintäkterna 2014. Antalet ungdomar mellan 16-18 år fortsätter att minska kraftigt medan antalet personer 70 år eller mer ökar.

Prognos befolkningsutveckling 2012-2016

Ålder	2012	2013	2014	2015	2016
0- 6	318	315	318	318	308
7-15	473	453	442	433	442
16-18	192	190	176	172	153
19-64	3 042	2 956	2 886	2 832	2 793
65-69	447	474	475	459	458
70-79	614	644	679	706	704
80-w	466	451	445	444	455
Summa	5 552	5 483	5 421	5 364	5 313

6.3.3 Kommunens intäkter

Kommunens kostnader finansieras till allra största delen av skatteintäkter, statligt utjämningsbidrag och statsbidrag.

Beräkningen av kommunens skatteintäkter baseras på Sveriges kommuner och landstings (SKL) prognos på skatteunderlagets utveckling. Det faktiska invånarantalet har under de första nio månaderna 2013 ökat och då budgeten för 2014 beräknas på invånarantalet 1 november 2013 räknas budgeten 2014 på ett oförändrat invånarantal jämfört med 2012. För övriga år ligger ovanstående befolkningsprognos som grund för beräkningen. Skatteintäkterna beräknas uppgå till 232 608 tkr för 2014 för att sedan öka med 2,7 % till 2015 och med ytterligare 3,4 % till 2016.

Förutom skatteintäkter erhåller kommunen generella statsbidrag och utjämningsersättning. Dessa bidrag räknas också fram utifrån ovanstående befolkningsprognoser. Dessa bidrag beräknas uppgå till 58 321 tkr för 2014, på grund av sänkt regleringsbidrag kommer detta belopp att minska till att 2016 vara 51 987 tkr.

Från och med 2008 har kommunal fastighetsavgift tillförts kommunerna. Fastighetsavgiften beräknas uppgå till 9 348 tkr för 2014.

6.3.4 Kommunens kostnader

Kommunens största kostnad är personal och varje år sker en löneöversyn. Sveriges kommuner och landsting (SKL) gör prognoser på troliga löneökningar och en löneökningsspott läggs på finansieringen för vidare fördelning till nämnderna när löneöversynen är klar. Den undanhållna potten är beräknad så att den täcker nämndernas fulla kostnader. Personalomkostnadspålägget bedöms vara oförändrat 38,46 % för 2014.

33 medarbetare har en beräknad pensionsavgång (65 år fyllda) i Laxå kommun under perioden 2013-2015 (2013 – 12st, 2014 – 13st, 2015 - 8st). De kommande tre åren därefter (2016-2018) är beräknad pensionsavgång 53 medarbetare, dvs en ökning med 20 medarbetare. De kommande två åren beräknas inte pensionskostnaderna öka i större omfattning än vad som tidigare år har budgeterats, dvs en ökning med 500 tkr per år. 2016 beräknas dock ökningen uppgå till 1 mnkr. Ökningen kommer att fortsätta och det är viktigt att budgeten ger förutsättningar för ett bra resultat för att klara den större ökningen de kommande åren därefter.

6.3.5 Årets resultat

Kommunen budgeterar ett resultat exklusive extraordinära intäkter på 5 000 tkr för 2014 och 10 000 tkr per år de därefter följande två åren. De budgeterade resultaten återställer tidigare års underskott och ger ett positivt eget kapital.

Enligt kommunfullmäktiges långsiktiga ekonomiska mål för god ekonomisk hushållning ska resultatet uppgå till minst 2 % av skatteintäkter och generella statsbidrag. De budgeterade resultaten för de kommande åren innebär att kommunfullmäktiges mål uppfylls under 2015 och 2016 och ger förutsättning att klara det långsiktiga soliditetsmålet 2017 och ger också god ekonomisk hushållning.

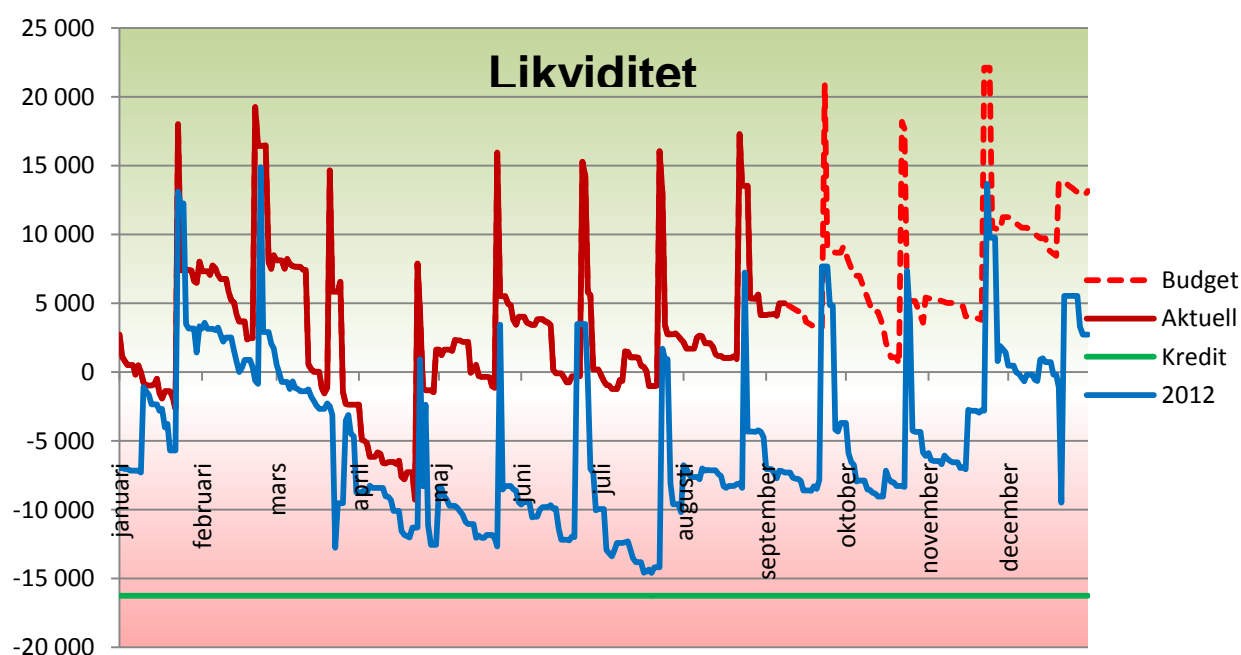
6.3.6 Investeringar

Investeringsnivån per år bör inte understiga de årliga avskrivningarna för att inte utarma kommunens tillgångar. Investeringsnivån ska därför vara 4,5 mnkr per år de kommande tre åren. För att säkerställa en god It-miljö bör varje dator bytas ut vart sjätte år och dessutom behöver satsning ske på nätverk, utveckling mm. Av investeringsbudgeten ska därför 500 tkr fördelas till datorer och 500 tkr till övrig It. Alla gatljus måste enligt lagkrav bytas ut och sker enligt plan fördelat på tre år. En mnkr av investeringspengarna för 2014 och för 2015 fördelas till detta. För att få en långsiktighet bör denna miljon fortsättningsvis läggas till gator och vägar, vilka är i stort behov av underhåll. Denna investering bör också medföra att den årliga driftkostnaden för reparationer och lagningar på gator och vägar minskar. 500 tkr sätts av för oförutsedda och akuta behov och fördelning sker efter beslut av KS. Övriga investeringsmedel fördelas till nämnderna med tonvikt på lagkrav och säkerhet. Internräntan på anslagna investeringsmedel är fortsatt 5,0 %.

6.3.7 Likvida medel

Kommunen hade 2011 en besvärlig ekonomisk situation med fortsättning våren 2012 och detta märktes tydligt på likviditeten. Prognosen under våren 2012 var att kommunen efter sommaren skulle behöva låna pengar för att klara de löpande utgifterna. Snabbare utbetalningar från Migrationsverket och utbetalning från Fora för gruppsjukförsäkringsavgift för 2007 och 2008 innebar en betydande förbättring av likviditeten. Prognosen visar att kostnadsnivån inte sänks i budgeterad takt och därför måste åtgärder som är likviditetspåverkande vara prioriterade även för kommande år. Det är viktigt att bygga upp en stabil likviditet och skaffa en buffert för att klara de ökade pensionsutbetalningarna.

Diagrammet nedan visar den likvida förbättringen 2013.

6.3.8 Soliditet

Kommunen har som mål att soliditeten ska utvecklas positivt under 2014.

Det budgeterade resultatet för 2014 medför att soliditeten fortsatt kommer att hamna på ett stort minus, för att förbättras under 2015 och för 2016 vara ett positivt belopp. Det långsiktiga målet är en soliditet som är lägst 10 %, vilket beräknas kunna uppnås 2017 om resultatmålet hålls. Kommunens långsiktiga soliditetsmål kommer därför inte att nås under de kommande tre åren.

7 Budget

7.1 Resultatbudget för 2014 och plan 2015-2016

Resultatbudgeten visar kommunens intäkter och kostnader. Det långsiktiga resultatmålet är ett årligt positivt resultat motsvarande 2 % av skatteintäkter och stadsbidrag, vilket motsvarar cirka 5 600 tkr. Denna resultatnivå är nödvändig för att långsiktigt kunna hantera kommunens låne- och pensionsskulder.

Kommunen går in i 2013 med en besvärlig ekonomisk situation och har stora utmaningar att hantera de kommande åren. Ett stort reduceringsbehov om cirka 35 mnkr finns för att vara i balans 2016. Nämnder och kommunstyrelse jobbar aktivt med att besluta och genomföra åtgärder för att sänka kostnaderna. Ytterligare verksamhetsförändringar är nödvändiga för en ekonomi i balans och måste beslutas under hösten 2013. Om alla åtgärder som är nödvändiga beslutas, bedöms dessa kunna få full effekt inför 2014 och därför är planen att en stor del av återställandet av tidigare års underskott sker under 2014 och resten 2015. Detta ger goda möjligheter att vara i balans även 2016 utan att göra ytterligare anpassningar.

Med det budgetförslag som redovisas klarar kommunen under perioden kravet om god ekonomisk hushållning.

Resultaträkning/budget	Bokslut	Budget	Prognos	Budget	Plan	Plan
Belopp i tkr	2012	2013	2013	2014	2015	2016
Verksamhetens nettokostnader	-272 647	-275 210	-279 177	-280 456	-277 075	-283 144
Avskrivningar	-4 055	-4 717	-4 531	-4 717	-4 717	-4 717
Verksamhetens nettokostnader	-276 702	-279 927	-283 708	-285 173	-281 792	-287 861
Skatteintäkter	223 172	226 831	227 320	232 608	239 050	247 330
Generella statsbidrag	54 560	55 940	57 447	58 321	53 898	51 987
Finansiella intäkter	2 764	2 536	1 970	1 544	1 544	1 544
Finansiella kostnader	-4 286	-4 380	-2 604	-2 300	-2 700	-3 000
Årets resultat före e.o. poster	-492	1 000	425	5 000	10 000	10 000
Extraordinära poster	0	775	0	0	0	0
Årets resultat	-492	1 775	425	5 000	10 000	10 000

I verksamhetens nettokostnader ingår kostnader för pensioner och arbetsmarknadsförsäkringar. Dessa kostnader bokförs i driftredovisningen under finansförvaltningen.

7.2 Balansbudget 2014 och plan för 2015-2016

Balansbudgeten redovisar fördelningen av kommunens tillgångar, skulder och eget kapital. Eget kapital avser skillnaden mellan tillgångarna och skulderna och speglar kommunens ekonomiska resultat över åren.

Utvecklingen av kommunens egna kapital har 2011 och 2012 varit otillfredsställande och det är viktigt att budgeten framöver ger förutsättningar för att ändra utvecklingen. Budgeterat resultat för 2013 innebär att kommunen fortsätter att redovisa ett negativt kapital, men något mindre än för 2012. Det egna kapitalet kommer enligt planen att förbättras avsevärt 2014 och 2015 för att vara positivt 2016.

Balansbudget	Bokslut	Budget	Prognos	Budget	Plan	Plan
Belopp i tkr	2012	2013	2013	2014	2015	2016
Anläggningstillgångar	140 186	140 445	105 165	104 938	104 711	104 484
Bidrag till statlig infrastruktur	2 200	1 760	1 760	1 320	880	440
Omsättningstillgångar	24 793	34 500	18 000	20 000	22 000	23 000
Likvida medel	2 739	7 362	1 888	5 326	12 645	21 355
Tillgångar	169 918	184 067	126 813	131 584	140 236	149 279
Eget kapital	-17 266	-16 999	-16 841	-11 841	-1 841	8 159
Avsättningar	21 474	20 408	17 767	17 260	16 753	16 246
Kortfristiga skulder	43 344	38 358	37 630	38 415	38 081	38 138
Långfristiga skulder	122 366	142 300	88 257	87 750	87 243	86 736
Skulder och eget kapital	169 918	184 067	126 813	131 584	140 236	149 279
Soliditet	-10,16%	-9,24%	-13,28%	-9,00%	-1,31%	5,47%

7.3 Finansieringsbudget 2014 och plan 2015 - 2016

Finansieringsbudgeten visar hur de likvida medlen, det vill säga pengarna på banken, kommer att förändras under åren. De likvida medlen förändras inte enbart på grund av det ekonomiska resultatet, utan förändring av kortfristiga tillgångar och skulder påverkar också stort, liksom investeringsnivån. Kommunens likviditet försämrades kraftigt under 2011 och 2012 nyttjades en stor del av checkräkningskrediten och inför sommaren 2012 var läget kritiskt. Under 2013 har likviditeten förbättrats och planen är att den ska fortsätta i den riktningen. Den planerade förbättrade likviditeten för de kommande åren bygger till stor del på att kommunens ekonomiska resultat uppnås och att investeringsbudgeten hålls.

Finansieringsbudget	Bokslut	Budget	Prognos	Budget	Plan	Plan
Belopp i tkr	2012	2013	2013	2014	2015	2016
Den löpande verksamheten						
Årets resultat	-492	1 775	425	5 000	10 000	10 000
Justering för av- och nedskrivningar	4 055	4 717	4 531	4 717	4 717	4 717
Justering för gjorda avsättningar	616	96	-3 200	0	0	0
Justering för ianspråktaga avsättn	0	0	-507	-507	-507	-507
Justering övr ej likv påverkande poste	-1782	0	-67	0	0	0
Medel från Verksamheten	2 397	6 588	1 182	9 210	14 210	14 210
Ökn (-)/minskn (+) kortfristiga ford.	11 193	-8 833	6 793	-2 000	-2 000	-1 000
Ökn (-)/minskn (+) Förråd	0	0	0	0	0	0
Ökn (+)/minskn (-) kortfristiga skulder	-8 180	-7 285	-5 714	785	-334	57
Kassaflöde löpande Verksamhet	3 013	-16 118	1 079	-1 215	-2 334	-943
Investeringsverksamheten						
Invest i mtrl anläggningstillgångar	-4 810	-3 000	-3 075	-4 500	-4 500	-4 500
Försäljning av mtrl anläggningstillg	2 093	0	0	0	0	0
Invest i finansiella anläggningstillg	0	0	-9 000	0	0	0
Kassaflöde Investeringar	-2 717	-3 000	-12 075	-4 500	-4 500	-4 500
Finansieringsverksamheten						
Nyupptagna lån	0	20 000	9 000	0	0	0
Amortering av skuld	-38	-111	-43 109	-507	-507	-507
Uppräknad avsättning	62	0	0	0	0	0
Minskning av långfr fordran	0	0	43 072	450	450	450
Kassaflöde finansiering	24	19 889	8 963	-57	-57	-57
Periodens kassaflöde	2 717	7 359	-851	3 438	7 319	8 710
Likvida medel vid årets början	22	3	2 739	1 888	5 326	12 645
Likvida medel vid årets slut	2 739	7 362	1 888	5 326	12 645	21 355
Förändring av likvida medel	2 717	7 359	-851	3 438	7 319	8 710

7.3.1 Lån

Kommunens lånenivå uppgår för närvarande till drygt 79 mnkr med en genomsnittlig ränta på 2,63 %. Cirka 24 % av kommunens lån ligger med rörlig ränta. I juni 2012 fattade kommunfullmäktige beslut om att nyupplåning kan ske med 20 mnkr, vid behov av likvida medel. Under sommaren 2012 förbättrades likviditeten och nyupplåning behövde inte ske. Under 2013 har likviditeten förbättrats ytterligare och någon nyupplåning för att klara driften är inte aktuellt. Nyupplåning kommer däremot att ske i och med att kommunen lånar ut medel för byggnation av lokalerna som Dollarstore AB ska förhyra. Utöver lånen har kommunen en checkräkningskredit på 16,25 mnkr, vilken vid flera tillfällen under våren 2013 nyttjats.

7.3.2 Borgensförbindelser

Kommunen har en upprättad borgenspolicy som är uppdaterad under 2012. Kommunen är restriktiv med att lämna borgen och det är framförallt de kommunala bolagen som har fått borgen. Under 2013 har kommunkoncernen gjort en översyn över de kommande fem årens investeringsbehov. Laxå värme AB har investerat i en ny värmepanna, Laxå Vatten AB investerar i upprustning av vattentornet och Laxå kommun planerar investering i skola och infrastruktur och byggnation för etablering av Dollarstore AB.

Kommunkoncernens totala lånenivå är hög i förhållande till antalet kommuninvånare och i förhållande till koncernens ekonomiska resultat. Några ytterligare lånefinansierade investeringar är därför inte aktuella och för att skapa utrymme för kommande investeringar ställdes krav på återbetalning av de nya lånen.

Borgensavgiften varierar för närvarande mellan 0,4 % - 0,6 % beroende på bland annat bolagets finansiella ställning och resultat samt bedömd risk.

Enligt borgensbeslut fattade under våren 2013 så har kommunen lämnat kommunal borgen med nedanstående belopp och någon utökning av beloppen är inte aktuellt under planperioden.

Laxå Värme AB	30 019 tkr
Laxå Vatten AB	15 000 tkr
Laxå Kommunfastigheter AB	70 564 tkr
AB Laxåhem	179 464 tkr
<u>LaxåRondellen AB</u>	<u>4 500 tkr</u>
	299 547 tkr

7.4 Driftbudget 2014 och plan 2015-2016

Driftbudgeten visar hur kommunens kostnader fördelar sig på respektive verksamhetsnämnd.

Driftbudgeten utgår från den prognos som SKL presenterade i augusti 2013 med hänsyn tagen till den befolkningsprognos som avser Laxå kommun, samt den skatteutveckling Laxå haft de senaste åren. Budgeten till Barn- och utbildningsnämnden och Social- och omsorgsnämnden är på tillämpliga delar beräknad på standardkostnaden som anges i prognosen från SKL. Standardkostnaden anger vad verksamheten bör kosta utifrån kommunens demografi. Utöver detta har nämnderna fått medel utifrån tidigare års kostnader, för Barn- och utbildningsnämnden gäller detta kultur och fritid samt särskoleverksamhet och för Social- och omsorgsnämnden avser det socialtjänsten. Barn- och utbildningsnämnden får också 5 mnkr extra för att ekonomiskt klara sin decentraliserade organisation.

Avdrag sker på standardkostnaden för den övergripande administrationen, vilken ligger under Kommunstyrelsens ansvarsområde. Då budgeten följer standardkostnaden, så har nämnderna fått kompensation för alla verksamhetskostnader. Kostnader som uppstår för nämndens verksamheter ska därför till fullo också belasta nämndens resultat.

Utöver budgetmedel erhåller nämnderna intäkter från bland annat migrationsverket för ensamkommande barn, asylsökande och kommunplacerade flyktingar. Dessa intäkter ska täcka eventuella extrakostnader som uppstår.

Resultaträkning/budget Belopp i tkr	Bokslut 2012	Budget 2013	Prognos 2013	Budget 2014	Plan 2015	Plan 2016
Kommunstyrelsen	-83 548	-82 740	-80 630	-82 316	-82 631	-83 621
Miljönämnden	-795	-900	-850	-1 000	-1 000	-1 000
Barn- och utbildningsnämnden	-81 074	-76 056	-81 356	-77 736	-72 965	-73 247
Social- och omsorgsnämnden	-109 946	-108 800	-114 700	-109 044	-110 757	-112 854
Summa nämnder	-275 363	-268 496	-277 536	-270 096	-267 353	-270 722
Ej fördelade pensionskostnader	-1 338	-10 000	-6 800	-10 000	-10 500	-12 000
Ej fördelad komp löneökning		-4 200	-3 500	-4 500	-5 200	-5 700
Ofördelad volymreserv				-3 087		
Summa verksamhet	-276 701	-282 696	-284 336	-287 683	-283 053	-288 422
Finansiering	276 209	284 471	284 761	292 683	293 052	298 422
Årets resultat	-492	1 775	425	5 000	10 000	10 000

Medel för budgetårets löneöversyn kvarhålls i en pott och fördelas då faktiska löneökningar är kända. Denna fördelning sker efter beslut i Kommunstyrelsen. Kostnader för vikarier ska rymmas i tilldelad ram och de verksamheter som har behov av vikarier ska också budgetera för det i sin kommande internbudget. Alla nämnder ska ha en planeringsreserv om en procent av budgetramen. Planeringsreserven ska användas om extraordinära behov uppstår som inte gått att förutsäga eller planera för.

Budgeten för 2014 är beräknad på ett oförändrat invånarantal jämfört med 1 januari 2013. Befolkningsprognosen visar på ett minskat invånarantal. Differensen i invånarantal

genererar ökade generella statsbidrag på 3 087 tkr och dessa läggs som en ofördelad volymreserv.

7.5 Investeringsbudget 2014 och plan 2015– 2016

Investeringsbudget	Bokslut 2012	Prognos 2013	Budget 2014	Plan 2015	Plan 2016
Datorer			500	500	500
It			500	500	500
Gatubelysning			1 000	1 000	
Gator och vägar					1 000
Oförutsett			500	500	500
Till nämnderna efter beslut i KS			2 000	2 000	2 000
Nettobelopp i tkr	4 810	3 000	4 500	4 500	4 500

2011 gjordes en stor satsning på resecentrum, en satsning som slutfördes 2012. Under 2011 försämrades likviditeten kraftigt och detta tillsammans med ett stort negativt resultat innebär att investeringarna i verksamheterna var låga under 2012. Det finns behov av investeringar inom alla verksamheter, men på grund av det ekonomiska läget bedömdes att investeringsnivån måste hållas låg även under 2013. Under planperioden ökas dock investeringarna till 4 500 tkr vilket är i nivå med avskrivningarna.

En investering är anskaffningar som uppgår till mer än ett prisbasbelopp (44 800 kr för 2013) och om det anskaffade har en livslängd på 3 år eller mer, övriga inköp finansieras ur respektive nämnds driftsbudget.

Internräntan är fortsatt 5,0 %. Avskrivningstiderna beräknas enligt följande:

- Byggnadsinventarier 20 år
- Fordon 10 år
- Lekturströning 10 år
- Möbler 10 år
- Kompensatoriska hjälpmedel 5 år
- Datorer 3 år
- Vissa specifika inventarier skrivs av under 15 år.

8 Kommunens verksamheter

8.1 Politisk verksamhet och kommunledning

Kommunfullmäktige är enligt kommunallagen kommunens beslutande församling. Fullmäktige beslutar i ärenden av principiell karaktär eller andra ärenden av större vikt för kommunen.

Kommunstyrelsen leder förvaltningen av kommunens angelägenheter och har uppsikt över övriga nämnder, kommunalägda bolag och kommunalförbund.

Revisorerna är kommunfullmäktiges kontrollorgan och bedriver sin verksamhet enligt revisionsreglementet och ”god revisionsred”.

Kommunchefen är av kommunstyrelsen utsedd att leda såväl kommunkoncernen som det dagliga förvaltningsarbetet i kommunen.

8.2 Kommunstyrelsen

Kommunstyrelsens ansvarsområden är räddningstjänst, Sydnärkes utbildningsförbund, gata och park, näringsliv och turism, kommunikationer, fysisk planering, teknisk verksamhet, lokalvård samt central administration innefattande It, växel, reception, nämndadministration, arkiv, personaladministration, löneadministration, arbetsmarknadsenhet, ekonomi och övrigt administrativt verksamhetsstöd.

8.3 Sydnärkes miljönämnd

Sydnärkes miljönämnd servar gemensamt de tre kommunerna Laxå, Askersund och Lekeberg. Sydnärkes miljönämnd ansvarar för tillsynsverksamhet och naturvård och ansvarar för att lagar som rör miljö, hälsa och livsmedel efterlevs i de tre kommunerna. Miljöförvaltningens uppgift är att ge allmänheten och företag råd, anvisningar och upplysningar inom dessa områden samt bedriva tillsyn.

Verksamhetens inriktning och omfattning styrs av den tillsynsutredning och tillsynsplan som fastställs av miljönämnden varje år. Nämnden fastställer också mål för den egna verksamheten, vilket presenteras i den budget och verksamhetsplan som upprättas och som delges de tre kommunerna.

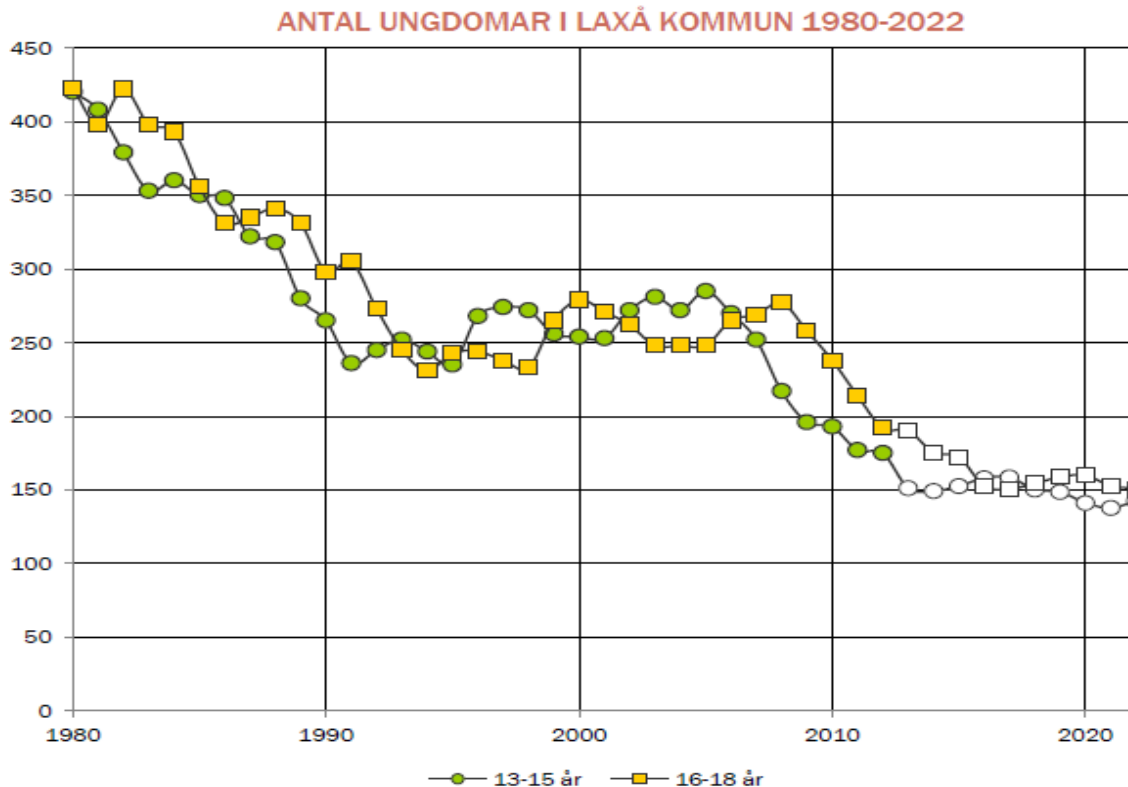
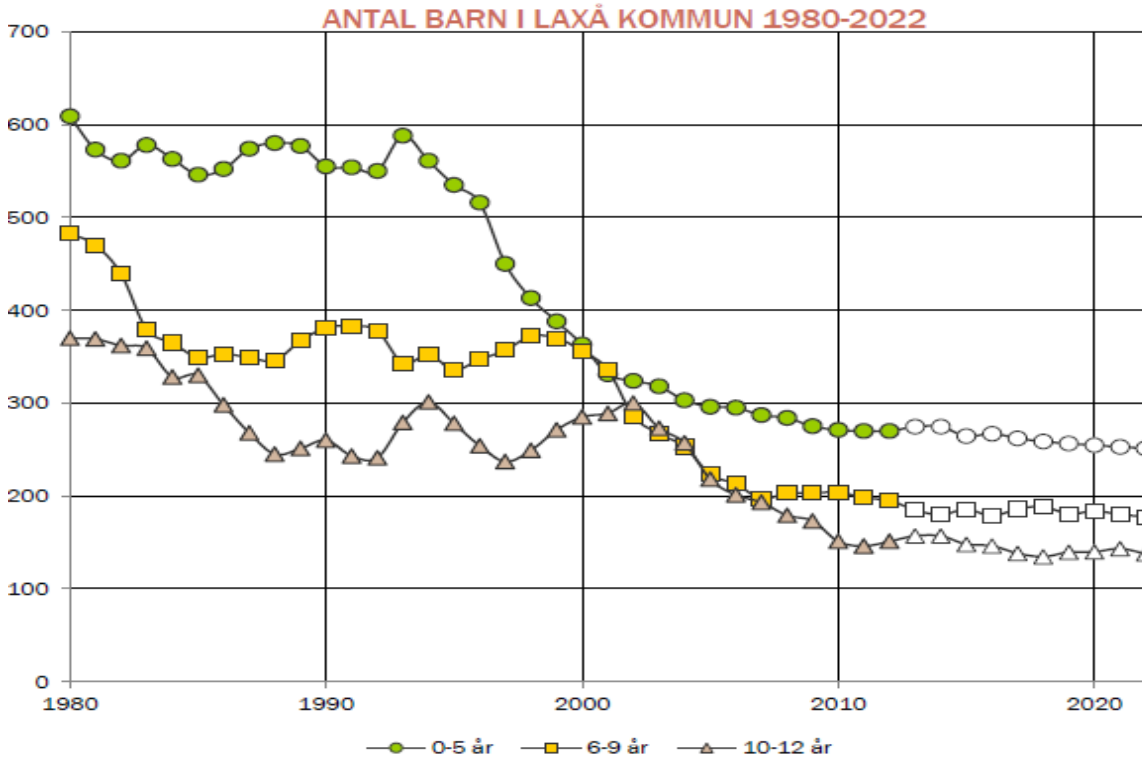
8.4 Barn- och utbildningsnämnden

Barn- och utbildningsnämnden innefattar fritidsverksamhet med bland annat badplatser, idrottsanläggningar och en fritidsgård, bibliotek, förskole- och skolverksamhet inklusive fritidshem och särskola. Nämnden har ansvar för alla barn och elever som har behov av omsorg och rätt till undervisning upp till skolår 9.

Kultur- och fritidsverksamheten bedrivs i stor utsträckning tillsammans med det lokala föreningslivet och finns spritt på flera orter i kommunen.

Förskole- och fritidshemsverksamhet bedrivs för närvarande på fyra orter, Hasselfors, Finnerödja, Tived och Laxå. Skolverksamhet bedrivs för närvarande på två orter, Finnerödja och Laxå.

Verksamheten står inför flera utmaningar, dels måste verksamheten anpassas utifrån ett minskande barn och elevantal och dels måste verksamheten anpassas så att eleverna kan nå högre måluppfyllelse.

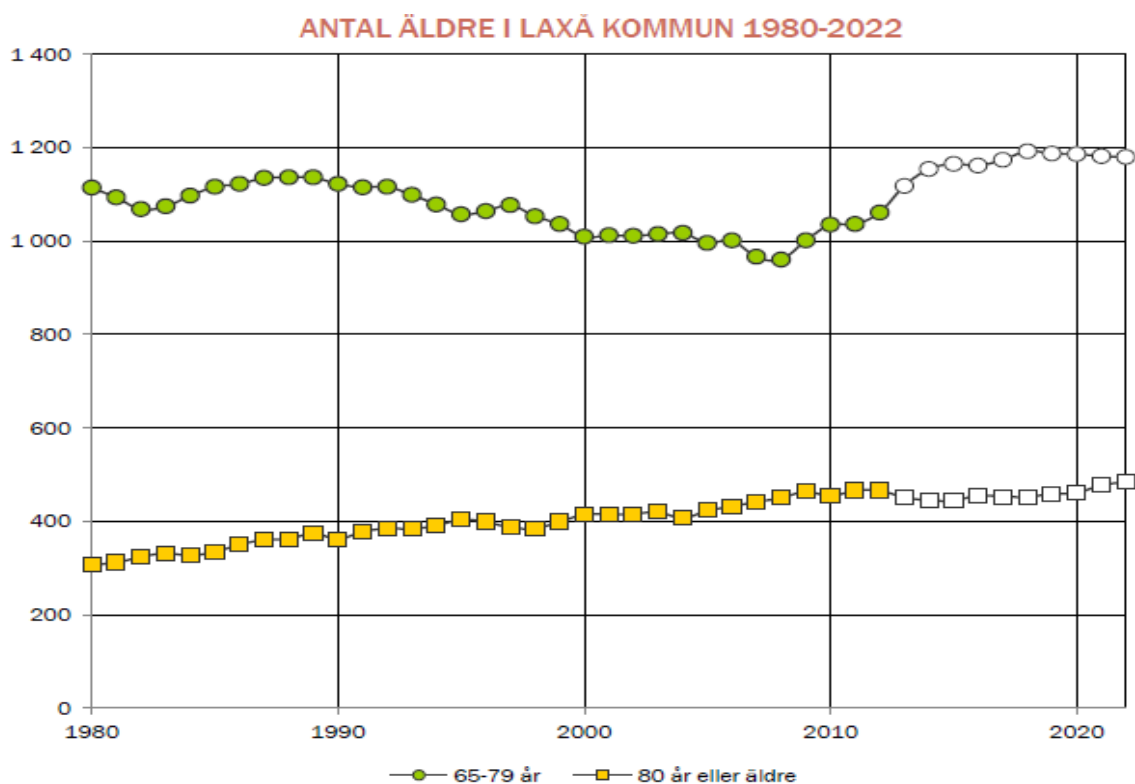

8.5 Social- och omsorgsnämnden

Social- och omsorgsnämnden har ansvar för hemsjukvård, rehabilitering inklusive hjälpmedelsutprovning och bostadsanpassning, särskilda boenden inklusive korttidsboende, hemtjänst enligt biståndsbeslut, servicehus där personer utan biståndsbeslut har möjlighet att bo samt verksamhet utifrån Lagen om stöd och service (LSS). Nämnden erbjuder dessutom dagverksamhet för ovanstående grupper och i maj 2011 öppnades ett boende för ensamkommande flyktingbarn.

Nämnden ansvarar också för individ- och familjeomsorgen, där familjerätt, försörjningsstöd, missbruksvård, kommunpsykiatri mm handläggs. Enheten driver också en familjecentral.

Särskilda boenden finns förnärvarande i Hasselfors, Finnerödja och Laxå. Då Laxå kommuns invånare blir allt äldre kan ett ökat behov av äldreomsorg i form av hemtjänst, serviceboende eller särskilt boende uppstå de kommande åren. Verksamheten bygger i hög grad på invånarnas vilja att bo kvar i hemmet. För att ytterligare möjliggöra detta finns en frivilligverksamhet med aktiviteter för de äldre.

8.6 Bolagen

I kommunen finns ett antal bolag som till sin helhet eller delvis ägs av kommunen. De bolag som kommunen äger till 100 % är Laxå Värme AB, Laxå Vatten AB, AB Laxåhem och Laxå Kommunfastigheter AB. Dessa bolag serverar inte bara kommunen med verksamhetslokaler, värme och vatten utan tillhandahåller även vatten och värme till kommunens medborgare och bolag, samt privatbostäder och lokaler till privata aktörer. Kommunen äger också 50 % av Sydnärkes Renhållnings AB, vilket hanterar Laxå kommuns och Askersunds kommuns sopor. Under 2013 skapades också Laxå Rondellen AB, av vilket Laxå kommun äger 49 % och lokala företagare resten.

9 Kommunens kvalitet i korthet och nyckeltal

Laxå kommun deltar i ett projekt kallat kommunens kvalitet i korthet (KKIK). Projektet innebär att kommunen redovisar ett antal nyckeltal som redovisar både kvalitet och kostnader, vilka kan kopplas ihop och därigenom visa kommunens effektivitet. Cirka 200 kommuner deltar idag i projektet och jämförelse kan ske mellan liknande kommuner. De flesta av Örebro läns kommuner deltar i projektet och fördjupad jämförelse görs mellan dessa.

Den årliga jämförelsen består av fem viktiga områden som beskriver kommunen ur ett medborgarperspektiv. De fem områdena som undersöks är:

- **Delaktighet** – förutsättningarna för medborgarinflytande och demokrati.
- **Effektivitet** – hur mycket invånarna får för skattepengarna.
- **Samhällsutveckling** – hur kommunen är som samhällsbyggare/utvecklare.
- **Tillgänglighet** – kommunens tillgänglighet via telefon och webbplats.
- **Trygghet** – upplevd trygghet i kommunen och den verksamhet som bedrivs.

Resultatet visar på hur effektivt medborgarnas skattemedel används och vilken kvalitet kommunen levererar på sin service. Resultaten kan även användas till att föra en dialog med kommuninvånarna samt används som en del i styrning och utveckling av de kommunala verksamheterna genom de nyckeltal och mål respektive nämnd har. Som tidigare nämnt är många av de nyckeltal som kommunen använder för sina nämnder hämtade ur KKIK. Nyckeltalen från kommunens kvalitet i korthet är därmed integrerade med kommunens verksamhetsstyrning. Detta skapar god förutsättning för jämförelse både för kommunen i sin verksamhetsstyrning men även för medborgarna. KKIK kommuniceras till medborgarna genom kommunens webbplats, laxa.se.

Nyckeltal är ett sätt att bland annat visa hur kommunens effektivitet förändras över tid. Exempelvis visar kostnad per elev i grundskola hur kommunens skolor ställer om verksamheten utifrån faktiskt elevantal. Totalkostnaden som oftast redovisas kan visa att skolans verksamhet minskar, vilket uppfattas som bra. Nyckeltalet kostnad per elev kan däremot öka, vilket innebär att kommunens totala kostnader minskar, men inte i samma takt som elevantalet minskar. Verksamheten har då inte tillfullo anpassat kostnaderna till det faktiska elevantalet.

Ett urval av nyckeltalen publiceras på kommunens hemsida Laxa.se.

10 Arbetsgång budget och verksamhetsplan

Denna övergripande budget och verksamhetsplan fastställs av Kommunfullmäktige och utgör grunden för nämndernas fortsatta arbete med budget och verksamhetsplaner.

Varje nämnd ska därefter fastställa en egen budget och verksamhetsplan, där de av Kommunfullmäktige beslutade ekonomiska ramarna fördelas ner på de olika verksamheter som ryms inom nämndens ansvarsområden. Nämnden ska i verksamhetsplanen ha med de av Kommunfullmäktige beslutade målen kompletterat med eventuella egna mål, vilka ska syfta till att uppnå eftersträvande målen och visionen för kommunen.

Nämndens budget och verksamhetsplan ligger sedan till grund för respektive verksamhetsplan, där det fortlöpande arbetet och aktiviteter för hur målen ska uppnås ska redovisas.

Detta kan beskrivas av följande bild:

